

Kikhosta, patientinformation 2014-11-07

Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad

Vad är kikhosta?

Sjukdomen orsakas av en bakterie i luftvägarna. För att se om man har denna bakterie tar man ett prov i näsan. Kikhosta börjar oftast som en förkylning som sedan går över i kraftig hosta och ibland kräkningar. Besvären kan pågå i flera veckor. Kikhosta kan orsaka andningsuppehåll framförallt hos spädbarn (barn under 1 år). Risken för andningsuppehåll är mindre om spädbarnet hunnit fått sina två första kikhostevaccindoser, som ges vid 3 och 5 månaders ålder. Amning skyddar inte barnet mot kikhosta. Om en gravid kvinna får kikhosta är det ingen fara för fostret. Däremot om den gravida kvinnan är sjuk i samband med förlossningen, kan det nyfödda barnet smittas och bli allvarligt sjukt.

Kan kikhosta behandlas?

Kikhosta kan behandlas med antibiotika. Men det är oftast bara när det finns risk för att spädbarn kan bli smittade eller sjuka, som antibiotikabehandling ges. I dessa fall ska behandlingen sättas in så tidigt som möjligt. Antibiotikabehandling minskar risken att smitta andra och att spädbarn blir svårt sjuka.

Hur smittar kikhosta?

Kikhostebakterien sprids när den som är sjuk hostar eller nyser. Det är störst risk för smitta om man träffar en sjuk person inomhus.

Hur lång tid tar det att bli sjuk av kikhosta?

Tiden från det att man smittas till att man blir sjuk (inkubationstiden) är oftast 1-2 veckor men ibland kan det dröja upp till 3 veckor.

Vad kan du som är sjuk göra för att undvika fortsatt smittspridning?

Undvik kontakt med spädbarn och höggravida kvinnor. Om du har träffat spädbarn eller höggravida kvinnor sedan du blev sjuk bör du snarast informera din läkare. Barn som har haft kikhosta kan gå tillbaka till förskolan när de fått tillbaka energi och leklust och när de kan äta och dricka som vanligt. Då brukar de svåra hostattackerna ha gått över.

Hur länge smittar kikhosta?

Kikhosta smittar mest i början när man är sjuk och allt mindre ju längre tiden går. Det går inte att säga exakt när smittrisen är över men efter flera veckors sjukdom är risken för smitta mycket liten. När hostan har gått över är det ingen risk för smitta längre.

Hjälper vaccination mot kikhosta?

Vaccinering mot kikhosta görs för att minska risken för att spädbarn ska bli svårt sjuka. Vaccinet erbjuds i barnvaccinationsprogrammet till barn vid 3, 5 och 12 månaders ålder. Barn erbjuds ytterligare vaccindoser vid 5-6 års ålder och vid 14-16 års ålder (barn födda från 2002). Skyddet varar i cirka 6-7 år. Vaccinet skyddar tyvärr inte fullständigt mot smitta. En liten andel av dem som är vaccinerade kan ändå bli sjuka och är då smittsamma.

Om jag har haft kikhosta, kan jag bli sjuk igen?

Efter infektion med kikhosta är man skyddad (immun) cirka 15 år. Därefter kan man få kikhosta igen och även smitta andra. Därför är det bra att ta de vacciner som rekommenderas i skolan även om barnet har haft kikhosta tidigare.

Ansvarig Smittskyddsläkare Malin Bengnér, Smittskydd Vårdhygien, Länsjukhuset Ryhov, 551 85 Jönköping. Tel 010-242 23 34.